

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-21

הנשיא אברהם טל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית מרכז דרום

ת"מ 78 / 21

- העותרים: 1. יניב שחר
2. "הכוח לשנות" בראשות יניב שחר

נגד

- המשיבות: 1. ליזי דלריצ'ה
2. רשימת "את" בראשות ליזי דלריצ'ה

עתירה לצו מניעה ולצו להסרת מודעות לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן: חוק דרכי תעמולה)

בשם העותר: יניב שחר

בשם המשיב: עו"ד גיא בוסי

החלטה

בפניי עתירה שהוגשה לפי סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק דרכי תעמולה למתן צו להסרת מודעות המפרות את סעיף 7 לחוק האמור, וכן לאסור על המשיבות לעשות שימוש עד למועד הקבוע בחוק באותיות המציינות רשימת מועמדים.

כ"כ התבקשתי לתת צו האוסר על המשיבה 1 לקיים, להשתתף או לשאת דברים באירועים שמקיימת המועצה המקומית גני תקווה (להלן: המועצה) וכן לתת צו מניעה האוסר על המשיבות להשתמש בנכסי ציבור לקיום תעמולת בחירות בניגוד לסעיף 2א לחוק דרכי תעמולה.

א. רקע וטענות הצדדים

1. העותר 1 מתעתד, לטענתו, להגיש מועמדות לראשות המועצה בבחירות הקרובות, העתידות להתקיים ביום 30.10.2018. העותרת 2 היא תנועה שהעותר 1 עומד בראשה, המתעתדת להגיש רשימת מועמדים למועצה.

2. המשיבה 1 היא ראש המועצה המכהנת, שמכתבי בי-הדין שבפניי עולה שגם היא מתעתדת להגיש מועמדות לראשות המועצה בבחירות הקרובות, והמשיבה 2 תהא, ככל הנראה, רשימת המועמדים שסיעתה של המשיבה 1 תגיש בבחירות למועצה.

עמוד 1 מתוך 9

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015. العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس. 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855. דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

3. במסגרת העתירה, מלינים העותרים על שורת הפרות, לכאורה, של חוק דרכי תעמולה מצד המשיבות, וכפי שיפורטו להלן.
4. העותרים מבקשים לתת צו האוסר את השימוש האסור באותיות כאמור, וכן צו המורה על הסרת המודעות בהתאם להוראות סעיפים 17ב, 17ג ו-17ד לחוק דרכי תעמולה. במסגרת זאת, מבקשים העותרים בנוסף לכך לתת כל סעד שיראה לראוי ונכון בעניין זה. שכן הסרת הפרסום לא ירפא את נזקם לנוכח זאת שהעותר 1 הוא מועמד עצמאי, שבניגוד למשיבות המקבלות תמיכה ממפלגת "העבודה" וממפלגת "יש עתיד", לא מקבל תמיכה מאף גורם מפלגתי.

טענות העותרים

1. מזה מספר שבועות, המשיבות או מי מטעמן תלו מאות, אם לא אלפי פעמים במצטבר - את צמד האותיות "את", ששימשו אותן בבחירות המוניציפאליות הקודמות בשנת 2013, כאשר הן מודפסות על פתקי בחירה בניגוד לסעיף 7 לחוק דרכי תעמולה.
2. העותרים צרפו שלל של תמונות לכתב העתירה, התומכות לכאורה בטענותיהם, לרבות צילומים מעמוד הפייסבוק של המשיבה 1 הכוללים פרסומים הנושאים אותיות המפרות לכאורה את סעיף 7 לחוק דרכי תעמולה.
3. המשיבה עושה שימוש בנכסי מקרקעין או מיטלטלין המוחזקים על ידי הרשות המקומית או תאגיד שהרשות המקומית משתתפת בהנהלתו או בהונו, בניגוד לסעיף 2א לחוק דרכי תעמולה. המשיבה 1 הציבה שלט תעמולת בחירות מטעמה בשטח אדמה הגובל בפארק הציבורי "גן השלום ואהבה" כאשר השלט נתמך על ידי קירותיו החיצוניים של הפארק, וממוקם במרחק של כ- 45 מטרים מול בניין המועצה.
- דוגמא נוספת לכך הציגו העותרים בשימוש המשיבות בגדר של מחלקת שיפור פני העיר והאגף הטכני של המועצה. העותרים צרפו לכתב העתירה תמונות ותמכו טענותיהם בתצהיר.
4. בכל פרסומי שלטי החוצות, לצד שמה של המשיבה 1, היא דואגת לציין תחת הכותרת "מקום ראשון" את הישגי המועצה תוך שהיא מוסיפה העתק של סמלי "פרס החינוך המחוזי", "פרס החדשנות", ו"פרס אחריות חברתית". פרסים אלו הוענקו למועצה ואילו המשיבה 1 מייחסת לעצמה את הישגי המועצה המקומית. במסגרת זאת ביקשו העותרים לתת צו מניעה האוסר על המשיבה 1 לעשות שימוש בהישגים ובפרסים שקיבלה המועצה במסגרת תעמולת הבחירות שלה.
5. ביום 2.7.2018 פרסמה המשיבה 1, בדף הפייסבוק האישי שלה, אשר תמונתה ושמה מתנוססים בהגדרת הפרופיל, הזמנה לתושבי המועצה לשורה ארוכה של אירועי קיץ, כאשר מההזמנה נחזית המשיבה 1 כאחראית על האירועים, שעה שהתקיימו במתקנים ציבוריים של המועצה ובמימון כספי ציבור.

בהזמנה ציינה המשיבה 1 כי היא: "שמחה להציע לכם שורה ארוכה של אירועים מיוחדים ומרגשים...". אופי הפרסום הוא תעמולתי, בניגוד לפרסום אינפורמטיבי, ומהווה תעמולת בחירות אסורה מצד המשיבה 1.

במסגרת אירועים אלה נשאה המשיבה 1 דברים המהווים אף הם תעמולה אסורה העושה שימוש בנכסי ציבור בניגוד לסעיף 2 לחוק דרכי תעמולה, ובניגוד להנחיות היועץ המשפטי לממשלה וחוזר מנכ"ל משרד הפנים, כשהיא מנכסת לעצמה את הישגי הרשות ומקיימת – באופן חריג – שורה ארוכה של פעילויות במימון משאבי ציבור.

6. ביום 4.9.2018 הגישו העותרים בקשה לצירוף ראיות (להלן: בקשה לצירוף ראיות) אשר במסגרתה הציגו פרסומים נוספים בעמוד הפייסבוק האישי של המשיבה 1 ובעמוד הפייסבוק האישי של המשיבה 2, מהן עולה כי המשיבה 1 נטלה חלק באירוע פתיחת בית ספר, ואף "גזרה את הסרט" באירוע.

תגובת המשיבות

1. המשיבה 1 הכחישה הכחשה גורפת, הנתמכת בתצהיר, כי היא נשאה דברים באירועים אליהם התייחסו העותרים בעתירתם, והיא מצהירה שהיא לא עתידה לשאת דברים באירועי המועצה. בהתאם לדברי היועצת המשפטית של המועצה אירועים אלו הם אירועים קהילתיים, המתקיימים כחלק משגרת פעילות המועצה, אשר אין בינם לבחירות דבר וחצי דבר. היועצת המשפטית של המועצה אישרה שהמשיבה 1 או מי מטעמה לא נשא דברים באירועים אלה (ראה דברי היועצת המשפטית במכתבה אשר צורף כנספח א' לכתב התשובה).

2. דף הפייסבוק הוא הדף הפרטי של המשיבה 1 ואין כל פסול, בכפוף להוראות הדין, לפרסם בו דברי תעמולה. האיסור החל בדין הוא שימוש בדף הפייסבוק של המועצה. אין כל פסול לפרסם את הפרסומים שפרסמה המשיבה 1 בדף הפייסבוק האישי שלה. אדרבה, מן הראוי שמועמד לראשות מועצה יחשוף בפני הבוחרים את הישגי העבר שלו ונתונים רלבנטיים נוספים שיסייעו להם בבואם להחליט על הצבעתם (ראה תר"מ 19/20 דו"ד נ' בוטקילה (3.7.2013)).

3. יש לדחות את הטענות הנוגעות לסעיף 7 לחוק דרכי תעמולה. שכן, שמה של המשיבה 2, היא הרשימה בראשותה עומדת המשיבה 1 היא – "את", במצב זה לא ייתכן כי יאסר על המשיבות לפרסם את שם רשימתן, שהיא אותיות הרשימה. שם הרשימה שנבחר בא להדגיש את המגדר של המתמודדת.

4. בעצת יועציהן המשפטיות של המשיבות נפסלו פרסומים מסוימים המותרים לפרסום רק ביום ה-42 שלפני מועד הבחירות כמצוות סעיף 7 לחוק דרכי תעמולה. עובדה זו מהווה אינדיקציה לכך שהפרסומים שפורסמו לא מפרים את הוראותיו של סעיף 7 לחוק דרכי תעמולה.

5. הטענה ביחס לשימוש המשיבות בשטחים ציבוריים לשם תליית שלטי תעמולה מוכחשת מכל וכל. כתמיכה להכחשתן, צורפה לכתב התשובה "חוות דעתו" של מר אורן הלוי, המשמש מזה כ-10 שנים כאחראי פרויקטים במחלקת הנדסה (להלן: מר הלוי), במסגרתה הוא קובע שהשלטים נתלו בשטח פרטי ("חוות דעתו", שאינה אלא מכתב ממנו, צורפה כנספח ג'). לא היה בראיות הנוספות שהוצגו במסגרת הבקשה לצירוף ראיות כדי לשנות את החלטתי ומשכך לא מצאתי לנכון לתת למשיבות להתייחס לבקשה הזו.

2. דיון והכרעה

שימוש בנכסי ציבור ו"ניכוס" פעולות הרשות למועמד הפרטי

המסגרת הנורמטיבית

1. סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה, שכותרתו "איסור שימוש בנכסי הציבור" קובע:

"2א. לא ייעשה שימוש, בקשר עם תעמולת בחירות, בכספים או בנכסים מוחשיים או בלתי מוחשיים של גוף מבוקר כמשמעותו בפסקאות (1), (2), (3), (4) ו-(9) של סעיף 9 לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב], או של תאגיד שהממשלה או רשות מקומית משתתפת בהנהלתו או בהונו, ולא ייעשה שימוש כאמור במקרקעין או במטלטלין המוחזקים למעשה על ידי גוף או תאגיד כזה...."
2. יושבי ראש ועדת הבחירות המרכזית וועדות הבחירות האזוריות קבעו פעם אחר פעם כי "שימוש ראש מועצה מכהן במשאבי המועצה או בנכסיה לצורך תעמולת בחירות אינו ראוי, והוא אסור מכוח סעיף 2א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה)" (תר"מ 104/03 אילון נ' לוי (19.10.2003), השופטת ד' דורנר).
3. עוד נקבע, כי על הוראת סעיף 2א לחוק הבחירות יש להקפיד ביתר שאת בכל הנוגע לנבחרי ציבור מכהנים, ובפרט בנוגע לראשי מועצה או עיריות. זאת, כדי לצמצם את היתרון וחוסר השוויון האינהרנטי בגיוס תמיכה למועמד מכהן (ראו: תר"מ 32/03 סיעת "לב" נ' סויסה (13.8.2003), השופטת ד' דורנר; תר"מ 2/19 פיינשטיין נ' מלול, מ"מ ראש העיר רחובות (8.11.2009), השופטת א' פרוקצ'יה).
4. גם הנחיות היועץ המשפטי לממשלה, כפי שעוגנו בחוזר מיוחד של מנכ"ל משרד הפנים מספר 5/2018 קובעות שורת איסורים ומגבלות בכל הקשור לשימוש במשאבי הרשות המקומית לצרכי בחירות. כך נקבע, כי ככלל, אין לפרסם במהלך ששת החודשים הקודמים למועד הבחירות המקומיות פרסום כלשהו בשמו או בתארו של נבחר ציבור מטעם הרשות המקומית (חוזר מנכ"ל מיוחד מס' 5/2018; תר"מ 23/19 גור נ' אדיב (17.2.2013), השופט א' רובינשטיין (להלן: עניין גור); תר"מ 12/20 אבן-זוהר נ' צור, השופט ס' ג'ובראן (12.6.2013) (להלן: עניין אבן-זוהר)).
5. כמו כן, לאור החשש משימוש פסול במשאבי ציבור, חלה חובה לקבל את אישורו של היועץ המשפטי לרשות המקומית בטרם הפצת כל פרסום מטעם הרשות המקומית, במהלך ששת החודשים טרם מועד הבחירות.

עמוד 4 מתוך 9

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس. 9195015

טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

6. סעיף 2א לחוק הבחירות קובע איסור לשימוש בכספי ציבור "בקשר עם תעמולת בחירות".

על מנת לקבוע אם פרסום כלשהו או פעולה פלונית הם פרסומים תעמולתיים אם לאו, יש לבחון אותם לפי מבחן הדומיננטיות, אשר נקבע בבג"ץ זוילי:

"תעמולת בחירות הינה רק אותו ביטוי שהאפקט הדומיננטי שלו הוא בהשפעתו על הבוחר ושאינו לו אפקט דומיננטי אחר, כגון אפקט אמנותי... אכן, האיזון הראוי בין הערכים המתחרים מחייב, כי הדיבור 'תעמולת בחירות' יכלול אותו שידור אשר פועלו הוא בשכנוע ובהשפעה על הכרעת הבוחר, ולא שידור שהאפקט שלו הוא אחר (כגון אמנותי, חדשותי, דתי), גם אם השפעות הלוואי שלו הן בהשפעה (עקיפה) על הבוחר". (בג"ץ 869/92 זוילי נ' יו"ר וועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מו(2) 692, 704 (1992).

7. על מנת לרדת לקנקנו של מבחן הדומיננטיות, נקבעו בפסיקה מבחני עזר. בין היתר, נקבע כי יש להתחשב במועד הפרסום, יוזם דבר הפרסום, האם מדובר בפרסום שנעשה באופן קבוע או באופן מיוחד לקראת הבחירות, ההיגיון הישר, ועוד (ראו למשל החלטותיו של השופט מ' חשין: תב"מ 23/2001 סיעת ישראל אחת נ' אינטרנט מעריב; תב"מ 12/15 ח"כ גולדשמידט נ' ראש הממשלה; תב"מ 9/2001 קשב מרכז להגנת הדמוקרטיה בישראל (ע"ד) נ' ארץ הצבי, עניין אבן-זוהר).

8. בתר"מ 14/20 חברי סיעת "למען התושבים" במועצת העיר רעננה ואח' נ' מר נחום חופרי, ראש עיריית רעננה ואח' (16.6.2013) (להלן: עניין חופרי) נקבע על ידי כב' השופט ס' גויבראן כדלהלן:

"... צודקים המשיבים בטענתם כי אופי הפרסום כשלעצמו הוא בעיקרו בגדר מידע חשוב לתושבי העיר. אולם, וכאן העיקר, את אופי הפרסום יש לבחון בנסיבות העניין. במקרה דנן, כאשר פעילויות שונות אשר מקיימת העירייה נשלחות מתיבת הדואר האישית של ראש העיר, ושמו מתנוסס לפני ואחרי המידע האינפורמטיבי, עולה החשש ממשי כי קורא סביר יסיק מכך כי פעילויות אלו יש לייחס לזכותו ולפועלו של ראש העיר (השווה להחלטותיו של השופט א' רובינשטיין: תר"מ 21/19 גרוס נ' בן חמו (9.1.13); תר"מ 26/19 תנועת אומ"ץ נ' צור (11.3.2013); עניין גור; עניין אבן-זוהר; עניין ליבר).

30. אבהיר שוב – הפצת מידע מטעם העירייה אינה פסולה קטגורית, אולם, חל איסור לכרוך אותה, במפורש או במשתמע, עם שמו של נבחר ציבור מכהן בכלל, וראש עיר בפרט (השווה: תר"מ 24/18 אלגון נ' ראש עיריית חדרה, חיים אביטן (28.7.08), השופט א' ריבלין; עניין גור; עניין ליבר; עניין אבן-זוהר).

אומנם בעניין חופרי, מדובר היה בפרסום מטעם הרשות אשר כרך את פעילותה עם שמו של נבחר ציבור מכהן. ואולם, גם פרסום תעמולתי על ידי מועמד שהוא נבחר ציבור, הכורך את נבחר הציבור בפעילות כשרה של הרשות עלול להביא לכך שיראה כאילו התכלית הדומיננטית של הפעילות היא תעמולת הבחירות, ולא הפעילות השגרתית של הרשות.

9. בתב"כ 2/21 רמי כהן נ' שרת התרבות והספורט, מירי רגב ואח' (18.4.2018) (להלן: עניין רגב) קבע יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית, המשנה לנשיאה, כב' השופט ח' מלצר את הדברים הבאים היפים גם לענייננו:

"... נקבע כי גם אם הפרסום עצמו יהיה מותר, זהות המפרסם אף היא עלולה לשנות את סיווגו של פרסום – מפרסום מותר לתעמולה אסורה, וככלל חל איסור על כריכה במפורש או במשתמע של שמו של נבחר ציבור מכהן עם פעילותיה של הרשות הציבורית.

עמוד 5 מתוך 9

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس. 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il

...

40. מקובלת עלי טענת המשיבים כי הודעה לציבור לגבי אירועי חגיגות השבעים למדינת ישראל והזמנתם לקחת חלק באירועים אלה היא פרסום אינפורמטיבי כשלעצמו. כלומר, באם הפרסום היה מובא על ידי קריין שאינו נבחר ציבור, ולא היה מנוסח כהזמנה אישית של השרה רגב להשתתף באירועים, הרי שהוא היה בגדר פרסום מותר. עם זאת השאלה בהקשר שלנו היא לא מה מפורסם, אלא מי מפרסם.

41. נותרה איפוא השאלה – האם העובדה כי השרה רגב, בעצמה, מקריינת את התשדיר, ומציגה את ההזמנה כהזמנה אישית ממנה, משנה את האיזון, וגורמת לכך שהתשדיר ייחשב כתעמולה אסורה לענין סעיף 2ב לחוק דרכי תעמולה, אפילו נניח שהשרה רגב היא אכן פרזנטורית טובה.

...

זאת ועוד – תשדיר רדיו בו מזמין נבחר ציבור(בקולו) את הציבור להשתתף באירוע, כורך באופן בלתי אמצעי את האירוע עם נבחר הציבור, כך שבפני הבוחר הסביר מוצג מצג כאילו נבחר הציבור עצמו הוא האחראי בלעדית לאירוע והוא, ולא הרשות הציבורית, יזם את האירוע.

משראינו כל אלה, דומה שבמבחן התכלית הדומיננטית בעיני הבוחר הסביר, כפי שחודד בפרשת שרלי הבדו – פרסום בקולו של נבחר ציבור, המזמין את הציבור לאירוע, נופל לכאורה לקטגוריה של מה שעלול להיחשב כקשור לתעמולת בחירות לטובת נבחר הציבור – ואם הדבר כרוך בשימוש בכספי ציבור – הוא אסור במשמעות סעיף 2ב לחוק דרכי התעמולה.

הזמנה לאירועים הממוניים בכספי ציבור על ידי המשיבה 1

10. הצטלבות ההלכות בעניין חופרי ובעניין רגב, מעלה כי הפרסום שפרסמה המשיבה 1 בו הזמינה את הציבור באופן אישי להשתתף באירועים הממוניים מכספי ציבור, עלול להוביל למסקנה כי האירועים עצמם "יצבעו" כאירועי תעמולה, בחסות המשיבה 1, בעיני הבוחר הסביר. כתוצאה מכך, ייתכן שייקבע כי ביצוע האירוע עצמו יהיה אסור.
11. כך, ניתן לראות את הסיטואציה שבה הרשות המקומית עורכת אירוע שנתי קבוע, בהיקף דומה כל שנה, וכך גם בשנת הבחירות היא מזמינה על חשבונה הופעת זמר מפורסם. אמנם למועמד, נבחר הציבור, אין כל קשר לפעילות, ולפי כל מבחני העזר של מבחן הדומיננטיות, הפעילות לא תיחשב תעמולת בחירות אסורה אך הפרסום העיקרי לאירוע נעשה על ידי המועמד, כך שנוצר מצג בפני הבוחר הסביר כי האירוע כולו נערך בחסות המועמד, והוא, ולא הרשות הציבורית, יזם את האירוע.
12. נוכח העובדה כי האירועים המפורטים בכתב העתירה התקיימו זה מכבר, המדובר במעשה עשוי שלא יינתן נגדו צו מניעה. יחד עם זאת, על המשיבה לקחת לתשומת לבה ולהקפיד כי אירועים אשר עורכת המועצה יפורסמו על ידי הרשות, למצער בששת החודשים שלפני מועד הבחירות, שאחרת הם עלולים להיחשב אירועי תעמולה.
13. ביחס לטענות העותרים כי המשיבה 1 עתידה לשאת דברים באירועים אלו, מקובלת עלי טענת המשיבות, הנתמכת בתצהיר, כי לא כך היה, ולא כך עתיד להיות. משכך אני לא מוצא לנכון לתת צו בעניין, ובשים לב להצהרת המשיבה 1 כי היא פועלת בהנחיית יעוץ משפטי, לעניין זה אבקש להבהיר שבפעולתה כראש מועצה, ובהשתתפותה באירועים כראש מועצה היא כפופה ליעוץ

עמוד 6 מתוך 9

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس. 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirot.gov.il

המשפטי של המועצה. משכך, ובהתאם לחוזר המנכ"ל שאוזכר לעיל, עליה לקבל את אישור היועצת המשפטית למועצה, בכתב, בטרם כל הופעה באירוע או נשיאת דברים באירועים שעורכת המועצה, על מנת שתבטיח שלא נעשה שימוש אסור במשאבי ציבור.

14. לא היה בבקשה לצירוף ראיות כדי לשנות מהחלטתי זו שכן ככל שמדובר ב"גזירת הסרט" בלבד, ללא נשיאת דברים בטקס עצמו, לא מן הנמנע כי בהתאם למבחן הדומיננטיות אין מדובר בתעמולת בחירות. בין כך ובין כך, העותרים לא ביקשו צווי ביניים כנגד השתתפותה של המשיבה 1 באירועים הנוגעים לחניכת מוסדות חינוך, וביחס לאירועים אלה מדובר ב"מעשה עשוי", במובנו הרחב של העניין.

שימוש בהישגים ובפרסים שקיבלה המועצה במסגרת תעמולת הבחירות של המשיבה 1

15. בניגוד להזמנות להשתתף באירועים המתקיימים מכספי ציבור, אין כל פסול כי המשיבה 1 תפרסם – בכפוף להוראות הדין – את הישגיה של המועצה שהושגו בזמן כהונתה.

בהתאם להלכה שנקבעה בתר"מ 19/20 דויד' נ' בוטקילה (3.7.2013), אין מניעה שנבחר ציבור יידע את הבוחרים על הישגי הרשות שהושגו בזמן כהונתו ואף מדובר בפעולה מבורכת. פרסומים אלו, מחויבים כמובן להיעשות מכספה האישי של המשיבה 1.

16. יחד עם זאת, המצב שונה ביחס לסמליל של הפרסים שהתקבלו. סמליל הפרסים שהתקבלו עלול להיות נכס בלתי מוחשי של הרשות, שאסור בשימוש בקשר עם תעמולת בחירות בהתאם לסעיף 2א לחוק דרכי תעמולה (ראו החלטת השופטת (כתוארה דאז) מ' נאור, בתר"מ 6/19 דויד' פרל נ' יאיר יששכר וולף).

17. נוכח העובדה שנושא זה לא התברר כיאות בפניי, איני מוצא לנכון לתת צו בעניין זה, ואני מפנה את המשיבה 1 ואת היועצת המשפטית למועצה להוראת הדין ולדבריי לעיל.

הטענה ביחס לשימוש המשיבות בשטחי ציבור לשם תליית שלטים מטעמן

18. בסוגיה זו נפלה מחלוקת עובדתית בין הצדדים כאשר העותרים טוענים שהמשיבות תלו שלטי תעמולה במקרקעין שחל עליהם סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה ואילו המשיבות טוענות שכל השלטים נתלו במקרקעין פרטיים, ברשות ובסמכות.

19. אני מוצא טעם לפגם בכך שהמומחה שהובא מטעם המשיבות הוא עובד ציבור הכפוף למשיבה 1 כאשר על עובד ציבור נאסר לקחת חלק בתעמולת בחירות, ולא היה מקום מצד המשיבה 1 לערב עובד ציבור בשאלה שבמחלוקת. ככל שסברה המשיבה 1 שיש להזמין עובד ציבור לעדות בהליך, היה עליה לנקוט בהליך המתאים לצורך כך, על מנת שהציבור לא יישא בעלות התגובה שהוגשה מטעמה.

20. אינני מטיל דופי במקצועיותו או ביושרו של מר הלוי, אשר חזקה עליו להבחין בין שטח פרטי לבין שטח בבעלות ציבורית אך נכון שראוי היה כי עובדות שמביא עובד ציבור היו נערכות בדרך של תעודה ציבורית, או לכל הפחות בתצהיר ערוך כדין. יחד עם זאת, נוכח העובדה שהעותרים לא הביאו תימוכין נוספים לטענותיהם, אני מקבל את האמור במכתב, שאף גובה בתצהיר המשיבה 1.

21. יחד עם זאת, מעיון בעתירה עולה שהצדדים לא נתנו דעתם לסעיפים 9 עד 10 לחוק דרכי תעמולה, ולכך שייכתן שחלק בלתי מבוטל מהשילוט עליו מלינים העותרים אינו עומד בהוראות הסעיפים האמורים.

העותרים לא ביקשו להסיר מודעות ושילוט מפר את סעיפים 9, 10 ו-10 לחוק דרכי תעמולה, אלא כל שהתבקש על ידם הוא לתת צו מכוח סעיף 2 לחוק דרכי תעמולה, שיורה על הפסקת ה"שימוש" בנכסי ציבור ששימשו עזר או תמך לתליית השלטים, ומשכך, אינני נותן צו בנושא זה.

שימוש באותיות המציינות רשימת מועמדים

22. סעיף 7 לחוק הבחירות קובע כי: "פרט לתקופת 42 הימים שלפני יום הבחירות לא תהיה תעמולת בחירות באמצעות השימוש – אם בכתב ואם בצורה אחרת – באות המציינת רשימת מועמדים".

הבחירות צפויות להתקיים בתאריך 30.10.2018, ולכן המועד המותר לשימוש באותיות עדיין לא חל והשימוש באותיות המציינות רשימת מועמדים אסורה (ראו: תר"מ 29/20 צילקך נ' עיריית אשדוד (22.7.2013); תר"מ 34/20 קמ"ל נ' מועצה מקומית מזכרת בתיה (14.7.2013)).

23. תכליתו של סעיף 7 לחוק דרכי תעמולה היא לשמור על השוויון בין רשימות המועמדים כך שגם רשימת מועמדים שאין לה עדיפות בקבלת אות או אותיות לפי דיני הבחירות, לא תיזק, בפן התעמולתי, מכך, וכן על מנת למנוע הטעיית הבוחרים (ראו והשוו: תר"מ 84/20 אפרוינד נ' צבי גור, ראש עיריית יבנה (02.09.2013) והאסמכתאות דשם).

24. המשיבות טוענות כי כינוייה של רשימת המועמדים, וככל הנראה אף כינוייה של סיעתה של המשיבה 1, כוללים את המילה "את".

25. הפרשנות לפיה תיאסר הדפסת שם הרשימה במסגרת תעמולת בחירות, או סיסמת בחירות, רק מכיוון ששם הרשימה מורכב מהאותיות המציינות את הרשימה בקלפי, היא פרשנות מרחיקת לכת, ואף עלולה לפגוע בשוויון בין המועמדים, ושימוש בכינוי רשימת מועמדים אינו אסור בתקופה זו (על אף שגם הוא כפוף לאישור מנהל הבחירות לפי סעיף 39 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה-1965).

26. השימוש באותיות גופן, כסימונה של רשימת מועמדים אסור לפי סעיף 7 לחוק דרכי תעמולה. משכך, כאשר אותיות אלו מובדלות מיתר המלל המודפס, ועומדות בפני עצמן יש בכך כדי ליצור

זיקה בין האות המציינת את הרשימה לבין פתק הצבעה שישלשל הבוחר בקלפי ולא ניתן לומר שמדובר בשימוש בכינוי הרשימה, אלא באותיות.

27. פרסומי התעמולה המופצים על ידי המשיבות מציינים את שם הרשימה באופן מובהק כנחזה לפתק הצבעה, ולא כסתם ציון של כינוייה של רשימת המועמדים. כך, ניתן לראות את מודעת הפרסום שנגדה עותרים:

28. בנסיבות אלה, אינני מקבל את טענת המשיבות בכך שלא נעשה שימוש באותיות לצרכי תעמולה, אלא בכינוי הרשימה.

29. אשר על כן אני מקבל את העתירה בחלק זה ונותן צו לפי סעיפים 17ב ו-17ד לחוק דרכי תעמולה, האוסר על המשיבות לעשות כל שימוש באותיות המסמנות רשימת מועמדים, בניגוד לסעיף 7 לחוק דרכי תעמולה, עד היום ה-42 שלפני יום הבחירות, וזאת באופן שמבדיל את האותיות המציינות את שם רשימת המשיבה 1 מיתר המלל המופיע בפרסום, ולבטח באופן שהאותיות מודפסת על רקע הנחזה כפתק הצבעה.

30. אני נותן צו לפי סעיפים 17ג ו-17ד לחוק דרכי תעמולה, לפיו המשיבות יסירו או יכסו את השילוט המפר, ללא דיחוי, ולא יאוחר מ-4 ימי עבודה מיום מתן החלטה זו. המשיבות יודיעו החלטה זו לכל ספק שירות העובד עמן. המשיבות רשאיות לכסות את החלק המפר בשילוט, על ידי אמצעי שלא ניתן להסירו בנקל ושהחשש ש"יפול" מעצמו קטן.

במידה והעותרים ימצאו, לאחר המועד הנקוב לעיל, כי נותר שילוט מפר, יפנו במישרין לב"כ המשיבות, אשר ידאג להסירו בתוך יומיים לכל היותר.

31. בנסיבות העניין, ומשהחלטתי לקבל את העתירה בחלקה בלבד, יישא כל צד בהוצאותיו.

ניתנה היום, כ"ה אלול תשע"ח, 5 ספטמבר 2018.

אברהם טל

**נשיא בית משפט מחוזי
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית מרכז-דרום**

עמוד 9 מתוך 9

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015. العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس. 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס פאקס: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechiroth.gov.il